

Список використаних джерел

1. The Titans and the State. Government's role in the Japanese automotive industry. URL: https://journeys.dartmouth.edu/marcanovicoff22/governments-role-in-the-japanese-automotive-industry/#_ftnref12
  2. The shinkansen turns 50: the history and future of Japan's high-speed train. *Nippon.com*. URL: <https://www.nippon.com/en/features/h00078>
  3. Japanese shipbuilding. *GlobalSecurity.org*. URL: <https://www.globalsecurity.org/military/world/japan/industry-shipbuilding.htm>
-

*Ірина МАКСИМЧУК
студентка освітньої програми
«Суспільне і приватне врядування»*

РЕАЛІЗАЦІЯ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В УМОВАХ ВІЙНИ

Ключові слова: ВПО, війна, психологічна допомога, фінансова допомога, інтеграція, дискримінація, соціальна політика, фінансування, розвиток, адаптація.

Мета: розглянути та виявити ефективні методи реалізації соціальної політики для ВПО в умовах війни.

Виклад основного матеріалу: Проблеми, які часто виникають у питанні реалізації соціальної політики для ВПО в умовах війни, пов'язані з основними трьома чинниками: фінансуванням, дискримінацією та неготовністю кадрового складу. В Україні існують програми державної фінансової підтримки для внутрішньо переміщених осіб, а саме «3000 грн для осіб з інвалідністю і дітей та 2000 грн для інших, а також субсидії на комунальні витрати» [1].

Безперечно, будь-які гроші є корисними у кризові моменти, та за даними дослідження МОМ «Лише для 38 % ВПО постійна заробітна плата є основним джерелом доходу, тоді як для кожного п'ятого домогосподарства (22 %) – це державна допомога» [2].

Це дослідження свідчить, що величезна кількість людей з тих чи інших причин повністю залежить від державних виплат. Також багато громад в певній мірі були та залишаються залежні від міжнародної допомоги, яка, як показала історія на прикладі «USAID», може бути нестабільною.

Ще однією проблемою, яка виникає у реалізації соціальної політики, є дискримінація. Багато людей, а саме 38 % опитаних [3], посилаються на «несправедливий» розподіл коштів з місцевого бюджету на користь ВПО, деякі (27 %) [3] відповіли на питання «Чи відповідальні ВПО за те, що з ними трапилось?» відповіли – «Так», а це є істотна кількість.

Звісно, не можна дивитись на таке питання у вакуумі, є багато факторів, окрім особистих, які десятиліттями діяли на користь Росії у їх бажанні привласнити українські території.

Третій чинник, через який виникають проблеми у соціальній політиці щодо ВПО – це неготовність або нестача кадрових спеціалістів-психологів, соціальних працівників, від таких спеціалістів часто і залежить якість пристосування людини до нових умов. Причини цьому є різні, починаючи від недостатньої кваліфікації для якісної роботи з травмованими людьми і закінчуючи поганою координацією між службами, що створює ситуації, у яких ВПО може не знати куди звернутись і відповідно не зможе знайти допомогу. Хоча ці причини можна прив'язати до проблем з фінансуванням, існує і інший фактор – людський. Як я вже зазначала раніше, є певна кількість людей, які відчувають причетність ВПО до деяких проблем, це, окрім недовіри, породжує знеохочення та небажання їм допомагати чи ставитись з особливою уважністю. А в умовах, коли усе-таки відбувається активний перерозподіл кадрів з метою оптимізації, суспільство може породити опір змінам, який буде гальмувати прогрес.

На сайті Офісу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини є звіт «Аналіз виконання Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року», у якому омбудсмен описує динаміку показників впровадження різних соціальних політик за останні роки. По-перше, з 24 лютого 2022 року змінилась кількість внутрішньо переміщених осіб з 1 470 072 осіб до 4 679 935, а з 62 запланованих заходів розвитку державної політики щодо ВПО загалом виконано 22, 40 – не виконано або у процесі виконання. В 25 областях було утворено 114 районних рад з питань ВПО та 730 рад при органах місцевого самоврядування. Середній показник фінансування регіональних програм підтримки ВПО дорівнює 1649,23 млн грн, де найбільша кількість фінансування припадає на Кіровоградську область – 11 629,5 млн грн, а найменше на Львівську область – 2 млн грн [4].

Висновки: Реалізація соціальної політики щодо внутрішньо переміщених осіб в умовах війни в Україні є важливою складовою шляху до перемоги та збереження життів та здоров'я громадян. Проблеми фінансування, дискримінації та браку кваліфікованих кадрів переплітаються та частково підживлюють одне одного. Боротьба з ними це комплексна боротьба, багато позитивної роботи вже було зроблено, починаючи з рішення

почати цю роботу. Переваги від такої боротьби з проблемами дуже багато, і вони простягаються далі ніж вирішення де знайти кваліфікованих працівників, це розвиває критичне мислення держави, та породжує прецеденти, приклад з яких можуть брати інші країни у схожій кризовій ситуації.

При цьому є перспективи щодо вдосконалення державної політики по відношенню до внутрішньо переміщених осіб, наприклад на початку повномасштабної війни багато людей на собі відчуло відсутність гарної координації щодо державного тимчасового житла, але з плином часу почали впроваджуватись національні та міжнародні програми доступного житла для ВПО зокрема надання пільгових кредитів. Стимулювання працевлаштування також стимулюється через грантові програми для підприємців та розповсюдження програм з перекваліфікації для працівників, пройшовши через які люди будуть заповнювати потреби ринку праці. Також останнім часом стало більш розповсюджене явище звернення до психологів, що показує не тільки бажання людей працювати над собою, а і повалення стигматизації про потребу такої допомоги. Отже реалізація кроків соціального розвитку є ключовою для України. Це не лише допоможе внутрішньо переміщеним особам адаптуватися до нових умов, але й сприятиме зміцненню єдності та стійкості всього українського суспільства. Наша мета – забезпечити, щоб права та гідність кожного громадянина, незалежно від життєвих обставин, були гарантовані та забезпечені на найвищому рівні.

Список використаних джерел

1. Внутрішньо переміщеним особам. *Міністерство соціальної політики*. URL: <https://www.msp.gov.ua/otrymuvacham-soc-pidtrymky/vnutrishno-peremishchenym-osobam>
2. Внутрішні вимушені переміщення: обсяги, проблеми та способи їх вирішення. *Національний інститут стратегічних досліджень*. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/vnutrishni-vymusheni-peremishchennya-obsyahu-problemy-ta-sposoby-yikh>
3. Звіт за результатами всеукраїнського опитування внутрішньо переміщених осіб та мешканців приймаючих громад. *Київський міжнародний інститут соціології*. URL: https://www.kiis.com.ua/materials/pr/20160111_Shpiker-report/Rep_Internews.ukr.pdf
4. Аналіз стану дотримання прав внутрішньо переміщених осіб. *Офіс Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини*. URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/%D0%90%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%B7.pdf>